

13. Stanisław Michałowski, ur. 1903 r., wiceprezes zarządu Związku Demokratów

14. Kazimierz Kobylański, ur. 1892 r., członek Stronnictwa Narodowego

15. Józef Stemier-Dąbski, ur. 1898 r., wykształcenie wyższe, wicedyrektor Informacji Delegatury Rządu

16. Antoni Pajdak, ur. 1894r., wykształcenie wyższe, minister rządu polskiego do spraw Kraju, III zastępca Delegata Rządu na Kraj

W dniach 18-24 czerwca 1945 r. odbył się w Moskwie przed Kolegium Wojskowym Sądu Najwyższego ZSRR „Proces szesnastu”. Skazano 21 czerwca 1945 r. o godz. 4:30. Wyroki: Leopolda Okulickiego na 10 lat, Stanisława Jankowskiego na 8 lat, Adama Bienia na 5 lat, Kazimierza Pużaka na półtora roku, Kazimierza Bagińskiego na 1 rok,

Kazimierz Spaleniec, realizator cyklu spotkań pt. „Regionalizm jako forma promocji regionu”, historyk, regionalista, animator kultury, długoletni pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Lublinie, autor i redaktor wielu publikacji poświęconych upowszechnianiu historii, kultury i ruchu regionalistycznego. Posiada na swoim koncie wiele dokonań, m.in. związanych z aktywną realizacją konkursu „Dni Miejscowości” i tworzeniem izb pamięci. Szczególne zasługi położył jako animator towarzystw regionalnych.

Z jego udziałem powstało 78 towarzystw na ponad 125 aktualnie prowadzących działalność na Lubelszczyźnie. Pod jego redakcją ukazały się m.in.: *Studia z dziejów Grabowca*, Lublin–Grabowiec 2003; *Dzieje Uchań 1484-2006*, Uchanie 2006, II wyd. poszerzone i uzupełnione, Uchanie 2009, album *Historia wykuta w kamieniu. 40 lat twórczości artystycznej Witolda Marcewicza*, Lublin 2008, a także *Dzieje Krzczonowa 1359-2011*, Krzczonów 2012.

Aleksandra Zwierzyńskiego na 8 miesięcy, Eugeniusza Czarnowskiego na 6 miesięcy, Stanisława Mierzwę na 4 miesiące, Zbigniewa Stypułkowskiego na 4 miesiące, Stanisława Michałowskiego uniewinniono, Kazimierza Kobylańskiego uniewinniono, Józefa Stemier-Dąbskiego uniewinniono.

W 1992 r. powstał Społeczny Komitet Budowy Pomnika Generała Okulickiego w Wierzbnie, w miejscu bazy zrzutowej „Kos”. W księdze pamiątkowej żołnierze AK wpisali następujące słowa adresowane do Generała:

„Nas nie stanie - lecz Ty nie zginiesz
Pieśń Cię weźmie, legenda przechowa
Wichrem chwały w historii popłyniesz...”

60 lat LSM
Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej LSM

Spotkanie historyczne z cyklu „Postacie niezwykle”

Gen. Leopold Okulicki

1898-1946

Ostatni Komendant Główny Armii Krajowej

Człowiek, który wyróżniał się patriotyzmem i wielką miłością dla ojczyzny. Cechami jego charakteru były: odwaga, poświęcenie, wytrwałość oraz bohaterska postawa w czasie pełnionej służby zakończonej męczeńską śmiercią.

Urodził się 12 listopada 1898 r. w rodzinie rolnika w miejscowości Bartucice koło Bochni. W Bochni ukończył gimnazjum. W wieku 16 lat wstąpił do Legionów i brał udział w wojnie 1914-1920. Był trzykrotnie ranny - dosłużył się stopnia porucznika. W latach 1923-1925 studiował w Wyższej Szkole Wojennej, po której ukończeniu pełnił odpowiedzialne funkcje, m.in. w Sztapie Okręgu Korpusu III Grodno, następnie jako dowódca batalionu 75 pułku piechoty w Hucie Królewskiej. Był wykładowcą taktyki broni połączonych w Centrum Wyszkolenia Piechoty w Rembertowie oraz szefem Sztapu 13 dywizji piechoty w Równem. W 1935 r. został skierowany do Sztapu Generalnego, gdzie został szefem Wydziału Wschód. Awansowany do stopnia podpułkownika pełnił funkcje szefa III Oddziału Sztapu Generalnego, z początkiem września 1939 r. przekształconego w Sztab Naczelnego Wodza. Po kapitulacji stolicy działał w konspiracji jako komendant Okręgu Łódź, inspektor Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej oraz komendant Obszarów Wschodnich. Awansując na stopień pułkownika został skierowany do Lwowa. Granicę sowiecką przekroczył 20 października 1940 r.

Wysoka ocenę płk. Okulickiemu wystawił zastępca komendanta głównego ZWZ gen. Stefan Rowecki w meldunku z 10 grudnia 1940 r. skierowanym do komendanta

ZWZ: „płk. Mrówka najlepszy komendant Okręgu, sprawdzony w nowej pracy ZWZ, który miał objąć funkcję szefa Sztabu Komendy Głównej ZWZ, został, mimo że tu był niezbędny, przeznaczony na odcinek okupacji sowieckiej, aby go wreszcie uporządkować. Ma wszelkie dane pod względem charakteru, inteligencji i zdolności najlepiej to zadanie wypełniać”.

Po trzech miesiącach działalności w nocy z 21 na 22 stycznia 1941 r. został Okulicki aresztowany we Lwowie na ul. Zадwórzeńskiej 117 i osadzony w więzieniu na Łubiance i 26 kwietnia przewieziony do więzienia Lefortowskiego.

W wyniku układu Sikorski-Majski został zwolniony z więzienia i skierowany do tworzącej się armii gen. Władysława Andersa. Następnie brał udział jako szef sztabu w organizowaniu polskich sił zbrojnych na terenie ZSRR. Z armią gen. Andersa udał się do Iranu, gdzie został mianowany dowódcą 7 dywizji piechoty.

Na własną prośbę został skierowany do pracy konspiracyjnej w kraju. W międzyczasie pełnił służbę w oddziale VI sztabu Naczelnego Wodza, a później został komendantem ośrodka wykształcenia włoskiej bazy przerzutu ludzi i sprzętu do kraju w Brindisi, po czym drogą lotniczą przerzucony do Polski - wylądował w placówce AK „Kos” w Wierzbnie położonej w pobliżu Krakowa.

Awansowany do stopnia generała brygady objął funkcję szefa operacji Komendy Głównej AK. Od września 1944 r. został szefem sztabu Komendy Głównej. Po upadku Powstania Warszawskiego pozostał nadal w konspiracji. Od 2 grudnia 1944 r. do 19 stycznia 1945 r. był komendantem głównym Armii Krajowej. Pomimo negatywnego stosunku do ujawniania się i rozpoczęcia rozmów z oficerami armii sowieckiej zgłosił się do dyspozycji przełożonych.

W połowie marca 1945 r. gen. Okulicki otrzymał od płk. NKWD Piemionowa list zapraszający na rozmowy, których celem miało być uregulowanie stosunków między armią sowiecką i Armią Krajową. Płk. Piemionow słowem honoru oficera sowieckiego zapewniał gen. Okulickiemu bezpieczeństwo. W ten sposób zostało podstępnie pojmane kierownictwo naczelne Polski walczącej: Rady Jedności Narodowej, Delegatury Rządu, Armii Krajowej, zjednoczonych stronnictw politycznych w osobach:

1. Leopold Okulicki, ur. 1898 r., generał brygady, komendant Armii Krajowej
2. Jan Stanisław Jankowski, ur. 1882 r., wykształcenie wyższe, wicepremier rządu polskiego, Delegatura Rządu na Kraj
3. Adam Bień, ur. 1899 r., wykształcenie wyższe, minister rządu polskiego do spraw Kraju, II zastępca Delegata Rządu
4. Stanisław Jasiukiewicz, ur. 1882 r., wykształcenie wyższe, minister rządu polskiego ds. Kraju, II zastępca Delegata Rządu
5. Kazimierz Pużak, ur. 1883 r., wykształcenie wyższe, przewodniczący Rady Jedności Narodowej
6. Aleksander Zwierzyński, ur. 1888 r., wykształcenie wyższe, wiceprezes Rady Jedności Narodowej
7. Kazimierz Bagiński, ur. 1890 r., wykształcenie wyższe, prezes Stronnictwa Narodowego
8. Stanisław Mierzwa, ur. 1905 r., wykształcenie wyższe, członek Naczelnego Kierownictwa Stronnictwa Ludowego
9. Zbigniew Stypułkowski, ur. 1904 r., wykształcenie wyższe, członek prezydium Stronnictwa Narodowego
10. Eugeniusz Czarnowski, ur. 1904 r., wykształcenie wyższe, prezes zarządu Związku Demokratów
11. Józef Chaciński, ur. 1899 r., wykształcenie wyższe, prezes Stronnictwa Pracy
12. Franciszek Urbański, ur. 1891 r., sekretarz Stronnictwa Pracy

Spotkanie historyczne z cyklu „Postacie niezwykle”

Gen. Leopold Okulicki

1898-1946

Ostatni Komendant Główny Armii Krajowej

Prowadzenie **Kazimierz Spaleniec**

Spotkanie odbędzie się

w czwartek 7 grudnia 2017 r. o godz. 17.00

w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM

w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturylsm.pl

Wstęp wolny